

BESTEAREN LEKUAN

Arrasate-ko andre agurgarri batek kondatu zidan gertaera au. Nik uste det emen berriz kondatzeko balio duela, ezpaitu malizi-ttantom bat ere.

Erri koxkor batean, udaraldian, andrearen antz-irudia (edo erretrato edo portreta) pintatzen ari nintzan etxeko lantegian, eta "mode-loa"-k jaso bear zituen egonaldi aspergarrietan laguntzera Erri-gaxo-tegiko bi moja zetozen berekin, batzuetan andrearen sendiko zan Ama nagusia bera, beste serora batekin.

Bein, lana utzi-ta, berriketan giñala, Ama nagusiak esan zigun oso larri zebiltzala egun aietan Gaxotegian, ia gabero-gabero ba-zi-tuztela lapurrak baratzean ta ollategian...

—Orain, gabez, kontu aundia euki bear, etxeko leyo ta ate guziak ondo itxi egin bear...

—Lengo denborak! —esan zun orduan andreak— Nere gazta-roan, Arrasate-n ez ziran gabaz itxitzen etxeko ateak, ez atadikoak, ez bizitzakoak. Eta iñoz be ez zan ezer gertatzen...

—Ezta beste lekutan ere —nik— Nere errian...

—Txarto esan dot —berriz andreak— Orain gomutan daukat bein Arrasate-n gertatu zana ekandu aretxegaitik. Barregarria, be-netan. Gura ba-dozue kontatuko deutsuet.

—Bai, bai.

—Ederto. Orra ba: orain lez orduban be erriko gizonak urten ei-zirean ardantegira larunbatero, apal-ostean. Bein, larunbateko ga-berdi baten, Bibiano, erriko arotz zintzo ta ondrau bat, bapo-bapo etxeratu zan. Etxeko ate guziak irikiak arkitu-ta bereala ogeratu zan, lo zerraldo egoan emakumearen ondoan.

Lo artu baño len zerbait arrotz nabaitu eban gelan. Entzuten

eban *tik-tak*, *tik-tak* ura ordulari-esnale batena zan, eta etxean ez eben olango ordularirik. Gabeko maia be... ez al eben beti eskubi-aldean? Ba... ura... ezkerrean egoan.

Izutu egin zan gizona. Bertan —ain bertan— eban emakume ura, Joxepa bere emaztea ete-zan?

Dardaraka jagi eta mixto bat pizturikan emakumeari begiratu eutson. Arranopola!! Ura etzan Joxepa!!

Nolanai jantzi eta iges egin eban. Joan zan urrengo bizitzara eta an bai, an bere bizilekua, gela, oge eta emaztea —au be lo zerraldo— arkitu zituan. Emaztea itzartu-ta jazo yakon guzia kondatu eutson, erdi-negarrez.

—Ara, Joxepa, zer pasa yatan...

—Jesus, Maria ta Jose! Non uan burua, gizona? Ederra egin dok! Mikelaren etxean...! Ta, zer esan yok?

—Bapez... lo egoan-da...

—Eta senarra, ez al dok ikusi bere senarra?

—Ez, Mikela bakarrik...

Gau osoa esna igaro ei eben senar-emazteok, loa ezin arturik. Biamonean, Mezara baño len, auzokoengana jetxi ziran larri-larri barkamena eskatzera. Mikelak eta bere senarrak gaueko jazoera entzun ebenian, euren par eta algarak!

Mikela-k, alegia, ez ei eban bape somatu, ez Bibiano-ren etorrera, ez ta be senarrarena. A lo pixua Mikela-rena! Senarra be klean egoan gau famatu aretan, eta Bibiano baño pixkat beranduago etxeratu zan.

Eta orra nola, Jangoikoari eskerrak, ondore txarreko izan zeikean gertaera ura parrez eta besarkadaz bukatu zan.

Obeto esateko, ez zan bukatu, ez da bukatu ondiño be. Egun artan, domekia zala-ta, gertaeraren zorioneko amaia ospatzeko elkarregaz bazkaltzera joan ziran senar-emazte pare. Eta geroztik urtero bil-tzen omen dira urtebetetzean.

AYALDE

